

การดำเนินงานโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู)

นำไปสู่การปฏิบัติ

IMPLEMENTING A COMPREHENSIVE TEACHER DEVELOPMENT PROJECT (COUPON FOR TEACHER)

ลักขณา ธีรเจริญธาดา

เพ็ญณี แรอรท

วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Lakkhana Thiracharontada

Pennee Narot

College of Local Administration, Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author; Email: lakkhana.tada@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) นำไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการนำโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) ไปปฏิบัติ และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่หรือบุคคลในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

การนำโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) นำไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ได้จัดการอบรมครูแล้ว 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร “3 เดือนอ่านออก เขียนได้ โดยใช้นวัตกรรมการสอนจากฐานคิดทฤษฎี BBL ร่วมกับแนว DLTV” หลักสูตร “การจัดการเรียนรู้บูรณาการ สู่ผลลัพธ์ Thailand 4.0” จากการขับเคลื่อนนโยบาย

คูปองครูให้ครูได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ประสบการณ์ สะท้อนให้เห็นว่าได้มีการนำมาปรับสู่กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เห็นได้จากข้อมูลผลสอบ O-NET ป.6, ม.3 และ ม.6 ซึ่งจากคะแนนเฉลี่ย 3 ปีย้อนหลัง คือ ปีการศึกษา 2559-2561 พบว่า ในแต่ละปีการศึกษา ผลคะแนนในเกือบทุกวิชามีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น ในปีการศึกษา 2561 ผลคะแนนระดับชั้น ป.6 มีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น เช่น วิชาภาษาไทยที่คะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นถึง 9% ผลคะแนนระดับชั้น ม.3 เกือบทุกวิชามีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น และวิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นถึง 6% และผลคะแนนระดับชั้น ม.6 เกือบทุกวิชามีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นกว่าปีก่อน โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ที่คะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นถึง 6% แม้ว่าการนำโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) ไปปฏิบัติ อาจจะไม่ใช่ว่าจะดีทุกอย่างที่จะทำให้ผลคะแนน O-NET เปลี่ยนแปลง เพราะยังมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้คะแนนสูงหรือต่ำ ได้แก่ ความสามารถด้านการเรียนของนักเรียนที่มีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ประกอบกับโรงเรียนที่มีชื่อเสียงสามารถดึงดูดเด็กเก่งๆ ไปเข้าเรียนได้มากกว่าย่อมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่สามารถเลือกนักเรียนได้ แต่ก็อาจกล่าวได้ว่า โครงการคูปองครูน่าจะมีส่วนในการพัฒนาผู้เรียน

คำสำคัญ: โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู), การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

Abstract

The objectives of this research were to study Implementation of a Comprehensive Teacher Development (Coupon for Teacher) Project, study the outcome of the students from Implementing of a Comprehensive Teacher Development Project (Coupon for Teacher) project, and prepare proposed policy for development of teachers and educational personnel. Target group of this research included officers or staff in Khon Kaen Provincial Education Office, director of Educational Service Area Office, directors and teachers of the schools under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1-5 and Secondary Educational Service Area Office. Research tool used was structured-interview.

It was found that:

Khon Kaen Provincial Office had organized two courses under the Comprehensive Teacher Development project: “Read and write 3 months course using the innovative teaching methodology from BBL theory together with DLTV” and “Course of learning management integration for Thailand 4.0 .” Based on the implementation of the Comprehensive Teacher Development (Coupon for Teacher) project which aimed to enhance teachers’ knowledge and experiences, it was revealed that the teacher have implemented the knowledge – gained to their teaching. The evidences were shown on results of O-NET of grade 6, 9 and 12. The three years test scores (2017 - 2019) showed the improvement in every subject. For example in Thai language grade 6 performed 6% higher, grade 12 showed 6% higher in mathematics than the previous years. It can be pointed out that even the Comprehensive Teacher Development Project may not be the only approach for the improvement of O-NET scores, due to various conditions the students encountered, such as students’ ability. However, the Comprehensive Teacher Development may have some contributions to the students’ development.

Keywords: Comprehensive Teacher Development Project (Coupon for Teacher),
Implementation the project outcome

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการปฏิรูประบบการพัฒนาครู เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดย นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายการพัฒนาครูเพื่อเชื่อมโยงกับวิทยฐานะ โดยการปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ให้ความสำคัญกับระยะเวลาในการทำงานสั่งสมความชำนาญในระยะเวลาหนึ่งเชื่อมโยงกับ

การอบรมพัฒนาตนเอง เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้ตรงตามศักยภาพ สามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการประกอบอาชีพครู และเพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยได้จัดสรรงบประมาณการพัฒนาตนเองให้ข้าราชการครู คนละ 10,000 บาท/คน/ปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ ค่าลงทะเบียนหลักสูตร ค่าพาหนะเดินทาง ค่าที่พักและค่าเบี้ยเลี้ยงในการอบรมพัฒนาตนเองในหลักสูตรที่สถาบันครูพัฒนารับรอง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้คัดเลือกให้เป็นหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครู โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจรจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาที่ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) หรือการทดสอบระดับนานาชาติ PISA ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

จากนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ดำเนินการโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) โดยให้ข้าราชการครูเลือกพัฒนาตนเองในหลักสูตรที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (ID PLAN) และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียน โดยใช้หลักการกระจายอำนาจและจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อให้หน่วยงานส่วนกลางสามารถบริหารจัดการจัดสรรงบประมาณไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้กับครูที่แจ้งความประสงค์เข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ และสามารถทราบความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูในภาพรวมได้จากการดำเนินงานโครงการฯ ในช่วง 2 ปีแรก ยังเกิดปัญหาต่างๆ ที่ทำให้ไม่มั่นใจคุณภาพมีหลักสูตรถูกลือกระบบลงทะเบียนทำให้ครูไม่สามารถเลือกอบรมในจังหวัดตนเองหรือพื้นที่ใกล้เคียง การยกเลิกหลักสูตร หลักสูตรไม่ผ่านการพิจารณาจากสถาบันครูพัฒนา การจัดอบรมในวันเสาร์-อาทิตย์ ค่าลงทะเบียนไม่เหมาะสมกับหลักสูตร ฯลฯ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบหลายอย่างต่อครูและส่งผลต่อเนื่องถึงเด็ก หรือครูบางคนอาจอบรมเพื่อวิทยฐานะเท่านั้นจึงยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก ไม่มีการติดตามผลว่าครูได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาผู้เรียนหรือไม่ และยังมีตัวชี้วัดที่บ่งชี้ได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นอย่างไร ซึ่งหากโครงการขาดการบริหารจัดการที่ดี ผลที่อาจไม่คุ้มกับงบประมาณที่เสียไป (อดิศร เนาวนนท์, 2561) ดังนั้น จึงต้องมีการประเมินโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) ไปสู่การปฏิบัติ และผลที่ได้รับจากโครงการฯ เพื่อนำไปข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการปรับปรุงโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบแนวทางในการนำนโยบายโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) ไปสู่การปฏิบัติ และผลที่ได้รับจากโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจรต่อผู้เรียน เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) นำไปสู่การปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการนำโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) ไปปฏิบัติ
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสำรวจข้อมูล (Survey) การสัมภาษณ์ (Interview) จากนั้นทำการวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และจะนำเสนอผลการวิจัยโดยรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จึงทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant Interview) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) เจ้าหน้าที่หรือบุคคลในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยพัฒนาครูจังหวัดขอนแก่น 2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 3) ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

เขต 1-5 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยมีรายละเอียดแบ่งตามขนาดโรงเรียนดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การแบ่งขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนผู้อำนวยการ (คน)	จำนวนครู (คน)
ขนาดใหญ่	35	3,371
ขนาดกลาง	359	6,230
ขนาดเล็ก	675	4,647
รวม	1,069	14,248

(ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ใช้การรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth interviews) และใช้คำถามแบบปลายเปิด เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หรือบุคคลในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาผู้อำนวยการสถานศึกษา และข้าราชการครู โดยแบบสัมภาษณ์จะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) โดยแนวทางการสัมภาษณ์ ดังนี้

ประเด็นคำถามสำหรับเจ้าหน้าที่หรือบุคคลในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่นเกี่ยวข้องกับประเด็นต่อไปนี้ คือ สภาพการจัดหลักสูตรการจัดอบรมพัฒนาข้าราชการครู โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) จำนวนหลักสูตร จำนวนผู้เข้าร่วม ลักษณะการประเมินการเข้าร่วมโครงการ ด้านงบประมาณที่ใช้ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการพัฒนาครู

ประเด็นคำถามสำหรับผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีประเด็นดังต่อไปนี้ คือ ผลการประเมินการเข้าร่วมโครงการพัฒนาครูฯ ของหน่วยงาน ปัญหาอุปสรรคในด้านต่างๆ พร้อมข้อเสนอแนะ

ประเด็นคำถามสำหรับผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้แก่ จำนวนบุคลากรในโรงเรียน ในสังกัดที่เข้าร่วมการอบรมพัฒนาโครงการพัฒนาคูฯ การนำความรู้มาใช้ประโยชน์กับนักเรียนและผลลัพธ์ต่อโรงเรียน ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะ

ประเด็นคำถามสำหรับข้าราชการครู มีดังนี้ หลักสูตรที่เข้ารับการอบรมพัฒนาโครงการพัฒนาคูฯ การนำความรู้มาใช้ประโยชน์กับตนเอง นักเรียน และผลลัพธ์ต่อโรงเรียน ปัญหาอุปสรรค วิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายโดยใช้การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก (In-Depth interviews) และใช้การสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Open-ended Questions) กับกลุ่มตัวอย่าง

2) การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรู้การศึกษาค้นคว้าเชิงเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ รวมถึงฐานข้อมูลออนไลน์จากอินเทอร์เน็ต ได้แก่ หลักการในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 นโยบายการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2559-2561 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แนวทางการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาคูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) และบทความ เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้การตีความสร้างข้อสรุปแบบวิธีอุปนัย (Induction) ซึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) มาคัดเลือกเฉพาะข้อมูลสำคัญๆ และเกี่ยวข้องกับประเด็นหลักของการวิจัยออกมาให้ได้มากที่สุด และการศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง นำมาพิจารณาวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยง สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษานโยบายโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) นำไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า

1.1 โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) เป็นโครงการที่ดี ครูเข้ารับการอบรมตามความสมัครใจ จึงทำให้ครูได้รับการพัฒนา มีความรู้ ประสบการณ์ นำมาปรับสู่กระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งจากการดำเนินโครงการของหน่วยพัฒนาครู ศธจ.ขอนแก่น ได้จัดการอบรมครูแล้ว 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร “3 เดือน อ่านออก เขียนได้ โดยใช้นวัตกรรมการสอนจากฐานคิดทฤษฎี BBL ร่วมกับแนว DLTV” หลักสูตร “การจัดการเรียนรู้บูรณาการสู่ผลลัพธ์ Thailand 4.0” จำนวน 8 รุ่น โดยมีผู้เข้าร่วม 1,200 คน ค่าใช้จ่ายหลักสูตรละประมาณ 7,200 บาท แบ่งเป็น ค่าวัสดุ ร้อยละ 57.5 ค่าพาหนะในการเดินทาง ร้อยละ 28 ค่าอาหาร ร้อยละ 8.5 และค่าที่พัก ร้อยละ 6 ตามลำดับทั้งนี้ จากผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก จากผู้เข้าอบรมทั้งหมด 100%

1.2 ครูผู้เข้าร่วมโครงการครูผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในหลักสูตรวิชาที่เข้าร่วมโครงการ สามารถนำไปถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนได้ ส่งผลให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขึ้น เนื่องจากหลักสูตรโครงการคุปองพัฒนาครูทำให้ครูสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของของตนเองได้ แต่อย่างไรก็ตามมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางท่านแสดงความคิดเห็นว่ยังไม่มีความชัดเจนว่าผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม เนื่องจากยังไม่มีติดตามการนำเอาความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

1.3 ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) นำไปสู่การปฏิบัตินั้นเกิดปัญหาครูลงทะเบียนระบบอาจจะไม่ตรงกับความต้องการ ทำให้ครูยังขาดการพัฒนาต่อเนื่อง เพราะหลังจากการอบรมไปแล้วขาดการสานต่อกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนต่อยอดให้กับเด็กนักเรียนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ครูให้ความสนใจในหลักสูตรที่อบรมน้อยทำให้มีครูออกนอกห้องเรียนพร้อมกันเป็นจำนวนมาก คุณภาพของวิทยากรบางหลักสูตรไม่เหมาะสมส่งผลให้การพัฒนาไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ครูเข้ารับการพัฒนาไม่ตรงตามความจำเป็น โดยเข้ารับการพัฒนามตามเพื่อนโรงเรียน

เดียวกัน รวมทั้งหลักสูตรในการอบรมที่น้อย การล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณและการเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นโครงการที่ใช้จ่ายงบประมาณจำนวนมากเกินไป กระบวนการทำงานที่เร่งด่วนและการกระชั้นชิดเกินไป ยากต่อการวางแผนการทำงาน ระบบเทคโนโลยีมีปัญหา ขาดความสมบูรณ์ ระบบการบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการติดตามการนำเอาความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ผลการศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการนำโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) ไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้เข้าอบรมโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) ไปปฏิบัติโดยการนำไปใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน อันจะส่งผลให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งจากคะแนนเฉลี่ย O-NET ระดับชั้น ป.6, ม.3 และ ม.6 (3 ปีซ้อนหลัง) คือ ปีการศึกษา 2559-2561 พบว่า ในแต่ละปีการศึกษา ผลคะแนนในเกือบทุกวิชามีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น ในปีการศึกษา 2561 ผลคะแนนระดับชั้น ป.6 มีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น โดยเฉพาะวิชาภาษาไทยที่คะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นถึง 9% ผลคะแนนระดับชั้น ม.3 เกือบทุกวิชามีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น ซึ่งวิชาภาษาไทยคะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นถึง 6% และผลคะแนนระดับชั้น ม.6 เกือบทุกวิชามีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นกว่าปีก่อน โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ที่คะแนนเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้นถึง 6% เพราะฉะนั้นจากการนำโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) ไปปฏิบัติ อาจจะไม่ใช่เงื่อนไขเดียวที่จะทำให้ผลคะแนน O-NET เปลี่ยนแปลง เพราะยังมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้คะแนนสูงหรือต่ำ ได้แก่ ความสามารถด้านการเรียนของนักเรียนที่มีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ประกอบกับโรงเรียนที่มีชื่อเสียงสามารถดึงดูดเด็กเก่งๆ ไปเข้าเรียนได้มากกว่า ย่อมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่สามารถเลือกนักเรียนได้

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คูปองครู) นำไปสู่การปฏิบัติ จึงขอเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

1) การจัดสรรงบประมาณควรให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและระยะเวลาตามโครงการ

2) การจัดหาหลักสูตรควรตรงกับความต้องการของครูในสังกัดและสามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลได้จริง

- 3) การดำเนินโครงการควรอยู่ในช่วงปิดภาคเรียน
- 4) งบประมาณควรเริ่มดำเนินการให้สอดคล้องกับช่วงปิดภาคเรียน
- 5) หลักสูตรการพัฒนา หน่วยพัฒนาควรไม่มากเกินไป และสถานที่พัฒนา/อบรม ควรอยู่ในจังหวัดหรือภาคเดียวกัน
- 6) มอบหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้จัดอบรม เพื่อพัฒนาตามความต้องการและสภาพบริบทของเขตพื้นที่การศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลของการนำโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) ไปสู่การปฏิบัติทำให้ครูได้รับการพัฒนา มีความรู้ ประสบการณ์ นำมาปรับสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปณิธาน วรณวลัย, เพียงแข ภูผายาง และศิริพร พึ่งเพชร (2561) ได้ทำวิจัยโครงการคุปองพัฒนาครู หลักสูตรการพัฒนาครู เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยการสอนแบบจิตตปัญญาศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า หลังจากผ่านการอบรมแล้วทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจจนสามารถจัดการเรียนสอน โดยสามารถวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่เข้าอบรมได้ เห็นได้จากผลการนิเทศการติดตามการสอนของครูที่เข้าร่วมโครงการที่มีการปฏิบัติการสอนเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพยังพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำการสอนไปใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างดี จากการเยี่ยมชั้นเรียนพบว่า ครูได้จัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น การร้องเพลง เล่นเกม กิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน ซึ่งทำให้เด็กได้รับความรู้ ความเข้าใจ ได้ฝึกปฏิบัติ ได้แสดงความคิดเห็น ครูใช้สื่อหลากหลายเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

จากการดำเนินโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) นำไปสู่การปฏิบัตินั้นเกิดปัญหาระบบเทคโนโลยีมีปัญหาขาดความสมบูรณ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ อารีย์ วรณชัย, ศิริวิมล ใจงาม และชญชิตา ศิริเอก (2554) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานคุปองการศึกษาของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัญหาของการดำเนินงานคุปองการศึกษาของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม คือ สื่อและเทคโนโลยีการบริการทางการศึกษาและวิธีการยื่นขอคุปองการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรที่เข้าอบรมไปใช้ในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพราะจะช่วยพัฒนาให้ครูมีความพร้อมและเตรียมการสอนที่ดี ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก
2. ควรมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตจากสภาพจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือสังเกตการปฏิบัติงานของครูที่นำความรู้จากการอบรมในหลักสูตรของโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) ไปใช้จัดการเรียนการสอน
3. ควรจัดหาหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของครูในสังกัดและสามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลได้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับจุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2562 จาก www.moe.go.th/moe/upload/news20/FileUpload/49146-9526.pdf.
- เกศทิพย์ ศุภวานิช. (2560). จัปตา “คุปองพัฒนาครู” บทพิสูจน์ “ปฏิรูประบบพัฒนาครู”. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2562 จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_47328.
- ดารุณี บุญครอง. (2560). วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. *สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์*, 17(2), 1-25.
- ปณิธาน วรรณวัลย์, เพียงแข ภูผายาง และศิริพร พิงเพ็ชร. (2561). รายงานวิจัยโครงการคุปองพัฒนาครู หลักสูตรการพัฒนาครู เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยการสอนแบบจิตตปัญญาศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 12(1), 237-248.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร*. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2562 จาก <https://training.obec.go.th/>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ)*. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562 จาก

https://www.nesdb.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf.

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2561). ประกาศเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). ในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 135 ตอนที่ 82 ก (หน้า 1-71). 13 ตุลาคม 2561.

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการปฏิบัติสำหรับกรณีที่ข้าราชการครูได้รับผลกระทบจากหน่วยพัฒนาครูขอยกเลิกการจัดอบรม ตามโครงการพัฒนารูปแบบครบวงจร ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2562 จาก <http://113.53.249.132/obec/hrd/archives/1415>.

อดิสร เนาวนนท์. (2561). คู่มือพัฒนาครูละลายทรัพย์ ฤทางรอด ‘ศึกษา’. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2562 จาก www.matichonweekly.com/column/article_108133.

อารีย์ วรรณชัย, ศิริวิมล ใจงาม และชญชิตา ศิริเอก. (2554). แนวทางการดำเนินงานคู่มือการศึกษาของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดสุโขทัย. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 1(1), 124-137.